

Паламар С.
студентка за ОР «Бакалавр»
Навчально-науковий Інститут права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Науковий керівник:
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії
права та держави
Навчально-наукового Інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Теремцова Н.В.

ВЧЕННЯ ШАРЛЯ ЛУЇ МОНТЕСК'Є ПРО КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СВОБОДИ

Монтеск'є розглядає конституційні гарантії політичної свободи як необхідну умову для забезпечення стійкості і стабільності держави. За Монтеск'є, конституційні гарантії політичної свободи є необхідними умовами для забезпечення стійкості і стабільності держави. Він вважає, що належне функціонування держави залежить від того, чи ефективно вона забезпечує своїм громадянам права і свободи, а також наскільки держава виконує свої власні закони і конституційні норми. Одним із основних способів забезпечення конституційних гарантій політичної свободи є поділ влади. Також Монтеск'є визначає роль закону як головного забезпечення конституційних гарантій політичної свободи.

Конституційні гарантії повинні бути засновані на розподілі влади між трьома гілками влади. Монтеск'є писав про це у своїй відомій праці "Дух законів", де стверджував, що розподіл влади між трьома гілками є найкращим способом забезпечення запобігання зловживання владою та свободи та прав людей. Він також підкреслював, що кожна гілка повинна мати достатньо впливу та автономії, щоб уникнути домінування будь-якої іншої гілки. а Монтеск'є, законодавча влада повинна мати владу приймати закони та визначати загальну політику держави. Виконавча влада повинна забезпечувати виконання законів та здійснювати практичне керівництво державою. Судова влада, у свою чергу, повинна забезпечувати справедливість та захист прав людей шляхом розгляду судових справ.

Одним із ключових елементів конституційних гарантій за Монтеск'є є незалежність судів від інших органів влади і від політичних впливів, що забезпечує відстоювання прав і свобод індивідів незалежно від їх становища та впливу. Він вважав, що суди повинні бути повністю

незалежні від інших органів влади, таких як законодавча та виконавча влада, а також від політичних впливів. Це забезпечує те, що судді можуть діяти на підставі права, а не на підставі політики.

У своїй книзі "Дух законів" Монтеск'є наголошує на важливість свободи громадської думки та свободи слова як головних чинників формування та утримання конституційних гарантій політичної політики. Отже, свобода громадської думки та свобода слова дозволяє громадянам висловлювати свої погляди на різноманітні теми та розвивати критичне мислення. Він вважає, що ці свободи сприяють утворенню різноманітних ідей та поглядів, що, у свою чергу, можуть допомогти у формуванні різноманітної та демократичної думки в суспільстві.

Монтеск'є також був прихильником ідеї, що держава повинна забезпечити рівність перед законом для всіх громадян, незалежних від їх статусу чи походження. На його думку, порушення рівності перед законом є причиною корупції та порушення прав людей. Він вважав, що рівність перед законом є необхідною складовою політичної конституційної гарантії свободи індивідів. У своїй книзі "Дух законів" Монтеск'є писав, що закони мають бути однакові для всіх громадян, незалежних від їхньої соціальної позиції, релігійних переконань, на основі іншого. Це означає, що кожен громадянин має мати право на один доступний до законів, і що жодна група людей не може бути визнана своїм правом лише через їх походження або соціальний статус. Монтеск'є був впевнений, що рівність перед законом повинна бути забезпечена не тільки на папері, але й у практиці.

Монтеск'є відстоював ідею соціального контракту, відповідно до якої громадяни мають право контролювати владу та вимагати від неї захист своїх прав і свобод. Згідно з Монтеск'є, головна мета держави – примирити суперечності, що виникли між людьми у суспільстві, і скерувати їх у русло правової форми вирішення спорів між приватними особами, використовуючи загальну силу, якщо окремі індивіди не захочуть підпорядковуватися створеному правопорядку.

У своїх роботах Монтеск'є критикував абсолютну монархію та деспотизм, які порушували індивідуальні права та свободи громадян. Демократія, аристократія і монархія, де відносини між правителями і громадянами здійснюються у правовій формі, а державна влада розділена і розподілена між різними соціальними силами, установами і посадовими особами, які здійснюють взаємний контроль і стримування від зловживання владою та порушення законів, належать до поміркованих форм правління. У непоміркованих формах правління, в деспотії, немає законів, там панує свавілля і рабство.

Вчення Монтеск'є було в справах у розвитку політичної теорії та філософії права, що втілилося у багатьох конституціях та деклараціях прав. Вчення Монтеск'є відобразилося в багатьох конституціях та деклараціях прав, зокрема, в Конституції США, де його ідеї про розподіл

влади між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади були втілені. Також він висловив ідеї про необхідність незалежності судів та рівність перед законом для всіх громадян, що відображено в багатьох конституціях та деклараціях прав.

Його ідеї про розподіл влади, свободу слова та думки, незалежність судів та рівність перед законом залишаються актуальними і застосовуються в сучасному правовому середовищі.

Висновок: У своєму вченні Монтеस्क'є акцентував увагу на важливості конституційних гарантій політичної свободи індивідів, зокрема, на розподіл влади, незалежності судів та свободи громадської думки. Він був впевнений, що такі гарантії є необхідною умовою для забезпечення стійкості і стабільності держави та захисту прав і свобод людини. Сучасні дослідники продовжують аналізувати вплив Монтеस्क'є на сучасну практику правозастосування, зокрема, в контексті захисту прав людини, розвитку демократії та забезпечення правової влади. Його ідеї та принципи знайшли своє відображення в багатьох конституціях та деклараціях права, а також стали джерелом для розвитку політичної теорії та філософії права. Отже, вчення Монтеस्क'є про конституційні гарантії політичної свободи індивідів є актуальним і місцем до цього дня, і його вплив на розвиток сучасної правоприкладної практики та політичної практики не може бути недооціненим.

Список використаних джерел

1. Шарль Луї Монтеस्क'є "Про дух законів". URL: <https://anthologyforthelazy.webnode.com.ua>.
2. Терзі О. С. Політико-правові погляди Ш. Монтеस्क'є / О. С. Терзі, Л. Ю. Заставська // Наука. Релігія. Суспільство. - 2012. - № 4. - С. 110-113. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
3. Налуцишин В. В.. Гуманістичні уявлення про соціальний контроль та правовий порядок у філософсько-правових поглядах ШЛ Монтеस्क'є, ЖЖ Руссо, Вольтера, Б. Спінози та С. Фон Пуфендорфа. Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 3(18), 2017.
4. Козинець О.Г., Приходько В.О. ДЕРЖАВА ТА ПРАВО В УЧЕННІ Ш.Л. МОНТЕСК'Є. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 31 (70) № 1 2020.